บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยที่เสนอในบทนี้ ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานของอนุกรรมการข้าราชการครูสามัญประจำจังหวัด (อ.ก.ค.จังหวัด) ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของอนุกรรมการข้าราชการครูสามัญประจำจังหวัด (อ.ก.ค. จังหวัด) ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คณะอนุกรรมการข้าราชการครูสามัญประจำจังหวัดทุกคน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 17 จังหวัด จังหวัดละ 9 คน รวมประชากร 153 คน โดยจำแนกได้ดังนี้

1. ผู้ว่าราชการจังหวัด จำนวน 17 คน
2. ศึกษาธิการจังหวัด จำนวน 17 คน
3. ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด จำนวน 17 คน
4. ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งโดยคณะกรรมการข้าราชการครู (ก.ค.) จำนวน 51 คน

5. ผู้แทนข้าราชการครู ซึ่งได้รับเลือกตั้งจากข้าราชการครูประถมศึกษา จำนวน 51 คน

รวมประชากร 153 คน

<u>กลุ่มตัวอย่าง</u> กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สัมภาษณ์ ได้มาโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบมีจุดมุ่งหมาย (Purposive Sampling) (วันหนีย์ ชูศิลป์ 2525 : 127) ซึ่งเจาะจงสัมภาษณ์ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดทุกจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในฐานะเลขานุการและอนุกรรมการใน อ.ก.ค. จังหวัด จำนวน 17 คน

<u>เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย</u>

เครื่องมือที่ใช้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 แบบ คือ

1. แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการศึกษาค้นคว้าจากกรอบอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการข้าราชการครูสามัญประจำจังหวัดที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พุทธศักราช 2523 และตามที่คณะกรรมการข้าราชการครู (ก.ค.) มอบหมาย จากคู่มือการปฏิบัติงานของ อ.ก.ค. จังหวัด ตำรา เอกสาร ระเบียบ คำสั่ง วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความคิดเห็นของคณะอนุกรรมการข้าราชการครูสามัญประจำจังหวัด ที่มีต่อการปฏิบัติงานของตนเอง เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list) จำนวน 49 ข้อ

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของคณะอนุกรรมการข้าราชการครูสามัญประจำจังหวัด เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า

(Rating-Scale) จำนวน 42 ข้อ และมีคำถามปลายเปิด (Open - ended) สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและเหตุผลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค

แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า กำหนดระดับของปัญหาเป็น 4 ระดับ โดยให้คะแนนเป็น 3, 2, 1 และ 0 ดังนี้

มีปัญหามาก	ให้คะแนนเป็น	3
มีปัญหาปานกลาง	ให้คะแนนเป็น	2
มีปัญหาน้อย	ให้คะแนนเป็น	1
ไม่มีปัญหา	ให้คะแนนเป็น	0

2. แบบสัมภาษณ์ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยเจาะจงใช้สัมภาษณ์ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด เพื่อศึกษาสถานภาพผู้ให้สัมภาษณ์ การปฏิบัติงาน ปัญหาและอุปสรรค และความคิดเห็นในการปฏิบัติงานในฐานะเลขานุการคณะอนุกรรมการ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured-Interview) จำนวน 17 ข้อ

3. แบบศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้วิเคราะห์เอกสาร รายงานการประชุม คณะอนุกรรมการข้าราชการครูสามัญประจำจังหวัดทุกจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

<u>การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย</u>

1. สร้างแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์และแบบวิเคราะห์เอกสารฉบับร่างขึ้น โดยศึกษาข้อมูลจาก เอกสาร ตำรา และคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา

2. นำเครื่องมือวิจัยที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้รู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู ผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาและการประถมศึกษา เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง ความครอบคลุมของเนื้อหาสาระและสำนวนภาษา ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้คำปรึกษาได้แก่

1. ดร.สุรัฐ ศิลปอนันต์ รองเลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการครู สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู (ก.ค.) กระทรวงศึกษาธิการ

2. นายสมเชาว์ เกษประทุม ผู้อำนวยการกองวิชาการและวางแผน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู

3. นายสุขรรม ปั้นประเสริฐ เลขานุการกรม สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

4. นายศักรินทร์ สุวรรณโรจน์ ผู้อำนวยการกองบริหารงานบุคคล สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู

5. นางกรองทอง กนกลาวัฒย์ หัวหน้าฝ่ายกำหนดตำแหน่ง และการแต่งตั้ง กองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัฐนิภา คุปรัตน์ หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. นำเครื่องมือวิจัยทั้ง 3 แบบ ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิมาประมวลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ แล้วนำเสนอขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือวิจัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

<u>การเก็บรวบรวมข้อมูล</u>

1. ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามโดยทางไปรษณีย์พร้อมด้วยการจ่าหน้าซองและปิดตราไปรษณีย์เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งกลับคืนทางไปรษณีย์ภายในกำหนด โดยผู้วิจัยได้ลงรหัสแบบสอบถามเพื่อความสะดวกในการติดตามด้วย ในการนี้ผู้วิจัยได้ขอหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ระหว่างวันที่ 26 ธันวาคม 2528 ถึง 28 กุมภาพันธ์ 2529 เมื่อครบกำหนดเวลาส่งแบบสอบถามคืน ปรากฏว่ามีผู้ส่งแบบสอบถามคืน จำนวน 133 ฉบับ จากจำนวนที่ส่งไปทั้งสิ้น 153 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.92 ปรากฏรายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงกลุ่มประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน

ที่	จังหวัด	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด	จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน						
			อ.ก.อ. (3)	อ.ก.ค.จังหวัด โดยตำแหน่ง (3)			อ.ก.ค.จังหวัด (3) โดยการแต่งตั้ง	รวมรับคืน	%
				ผวจ. (1)	ศธจ. (1)	ผอ.ปจ. (1)			
1	กาฬสินธุ์	9	3	1	1	1	2	8	88.88
2	ขอนแก่น	9	3	1	1	1	3	9	100
3	ยโสธร	9	3	1	1	1	2	8	88.88
4	ชัยภูมิ	9	3	-	-	1	2	6	66.66
5	ร้อยเอ็ด	9	3	1	-	1	3	8	88.88
6	เลย	9	3	-	1	1	2	7	77.77
7	ศีรษะเกษ	9	2	-	1	1	2	6	66.66
8	สกลนคร	9	3	-	1	1	3	8	88.88
9	สุรินทร์	9	3	1	1	1	2	8	88.88
10	นครพนม	9	3	1	1	1	3	9	100
11	นครราชสีมา	9	3	1	-	1	2	7	77.77
12	หนองคาย	9	3	1	1	1	3	9	100
13	บุรีรัมย์	9	3	1	1	1	3	9	100
14	อุบลราชธานี	9	3	1	1	1	2	8	88.88
15	อุดรธานี	9	3	1	1	1	2	8	88.88
16	มหาสารคาม	9	2	1	1	1	2	7	77.77
17	มุกดาหาร	9	3	-	1	1	3	8	88.88
		(153)	(51)	(17)	(17)	(17)	(51)		
	รวม		49	12	14	17	41	133	
	%		96.07	70.58	82.35	100	80.39	86.92	

2. ข้อมูลสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้เดินทางไปติดต่อสัมภาษณ์ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดทุกจังหวัดด้วยตนเอง ในการนี้ผู้วิจัยได้ขอหนังสือขอความร่วมมือสัมภาษณ์จากหัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร ผู้วิจัยได้ติดต่อขอเอกสารรายงานการประชุมของคณะอนุกรรมการข้าราชการครูสามัญประจำจังหวัด จากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สปช.) กระทรวงศึกษาธิการ ได้จำนวนทั้งสิ้น 415 ชุด เป็นรายงานการประชุมระหว่างปีพุทธศักราช 2523-2527 โดยได้รับการอนุญาตให้ศึกษาจากเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

<u>การวิเคราะห์ข้อมูล</u>

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยจำแนกเป็นแต่ละตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามใช้วิธีหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความคิดเห็นของคณะอนุกรรมการข้าราชการครูสามัญประจำจังหวัดที่มีต่อการปฏิบัติงาน ใช้วิธีหาค่าความถี่และคำนวณค่าร้อยละของคำถามแต่ละข้อ

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคของการปฏิบัติงานของคณะอนุกรรมการข้าราชการครูสามัญประจำจังหวัด คำนวณหาค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายข้อ

2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่และคำนวณหาค่าร้อยละเป็นตารางประกอบความเรียง

3. ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร นำมาวิเคราะห์เนื้อหา หาค่าความถี่และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

สถิติที่ใช้

1. ค่าร้อยละ $\frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในข้อนั้น}}{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด}} \times 100$

2. ค่ามัชฌิมเลขคณิต ใช้สูตร (วันทนีย์ ชูศิลป์ 2525 : 40)

$$\bar{X} = \frac{\Sigma fx}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ย, ค่ามัชฌิมเลขคณิต

Σfx = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n = จำนวนผู้ที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

โดยกำหนดความหมายของค่าเฉลี่ยดังนี้

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 - 3.00 ถือว่า มีปัญหามาก

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51 - 2.50 ถือว่า มีปัญหาปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 0.51 - 1.50 ถือว่า มีปัญหาน้อย

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 0.00 - 0.50 ถือว่า ไม่มีปัญหา

3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้เพื่อพิจารณาการกระจายความคิดเห็นของประชากรที่ตอบแบบสอบถามตอนที่ 3 ใช้สูตร (สรชัย พิศาลบุตร 2527 : 61)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\Sigma fx^2}{N} - \left(\frac{\Sigma fx}{N}\right)^2}$$

เมื่อ S.D. = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

f = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละข้อ

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

x = คะแนน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย